

Ministerie van OCW en brede welvaart

Het beleid van OCW richt zich op een goed onderwijssysteem dat aansluit bij de talenten van individuele leerlingen én bij de behoeftes van de samenleving. Doel is dat het onderwijs een goede basis legt voor de huidige en toekomstige deelname van deze leerlingen aan de samenleving (SDG 4, SDG 8, SDG 10, SDG 12, SDG 13.3). Uit nationale en internationale peilingen, inspectierapporten en signalen uit het onderwijs blijkt dat taal- en rekenvaardigheden achteruitgaan en de verschillen tussen leerlingen toenemen.

Voor wat betreft de wetenschap heeft het beleid tot doel om een internationaal concurrerende onderzoeksomgeving te scheppen die onderzoekers uitdaagt tot optimale wetenschappelijke prestaties en die goed aansluit op maatschappelijke behoeften (SDG 4, 8, 9, 17).

Het cultuurbeleid richt zich op het bevorderen van een sterke, pluriforme, toegankelijke en hoogwaardige cultuursector. Hierbij wordt (actieve) participatie in de cultuursector gestimuleerd (SDG 4). Daarnaast wordt er zorggedragen voor het erfgoed (SDG 11).

Het mediabeleid is gericht op het borgen van de onafhankelijkheid, verscheidenheid, kwaliteit en toegankelijkheid van de media (SDG 16). Het hoofdlijnenakkoord richt zich hierbij op de toekomstbestendigheid en transparantie van kosten bij de Nederlandse Publieke Omroep.

Tenslotte richt het emancipatiebeleid zich op het realiseren van gendergelijkheid en gelijkheid wat betreft seksuele oriëntatie, genderidentiteit en geslacht in de Nederlandse samenleving (SDG 5, 10).

Het beleid van OCW wordt in het licht van de brede welvaart “hier en nu” en “later” met verwijzingen naar SDG's toegelicht.

Onderwijs en wetenschap

Brede welvaart dimensie “hier en nu”

- Er gaan te veel leerlingen korte of langere tijd niet naar school en er is niet altijd passende ondersteuning. Elke jeugdige moet zich optimaal kunnen ontwikkelen zodat hij of zij later volwaardig mee kan doen in de maatschappij. Vanuit OCW wordt gewerkt aan kwalitatief goed onderwijs, gegeven door sterke onderwijsteams. Het schoolteam werkt vanuit een sterke pedagogisch basis aan een positief en veilig pedagogisch didactisch schoolklimaat zodat iedere jeugdige dichtbij huis, gelijkwaardige toegang heeft tot een inclusieve leeromgeving waarin zij samen kunnen ontwikkelen, leren en participeren. Het ministerie van OCW werkt samen met het ministerie van VWS en SZW aan een betere samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang en zorg **(SDG 4)**.
- Met het “Masterplan basisvaardigheden” wil het kabinet ervoor zorgen dat alle leerlingen aan het einde van het schooljaar 2027-2028 voor taal en rekenen-wiskunde het niveau behalen dat nodig is om goed mee te kunnen doen in de maatschappij (basisniveau) en dat een deel van de leerlingen ook het hogere niveau behaalt dat nodig is voor een goede aansluiting op het vervolgonderwijs **(SDG 4)**.
- Met de Wet van school naar duurzaam werk werkt OCW aan het verbeteren van de ondersteuning van jongeren tot 27 jaar met (een risico op) een afstand tot de arbeidsmarkt bij de overgang van school naar werk. Er wordt onder andere ingezet op het verminderen van het aantal voortijdig schoolverlaters **(SDG 4)**.
- De onderwijskwaliteit in het mbo wordt verbeterd door scherpere eisen te stellen aan de docenten die lesgeven in basisvaardigheden, de kwalificatie-eisen en examinering voor taal en burgerschap te verbeteren en het taal- en rekenniveau van startende mbo'ers in beeld te brengen. Het kabinet gaat eveneens door met de uitvoering van de afspraken in de

Werkagenda en het Stagepact 2023-2027 voor onder andere een sterkere positie van mbo-studenten. Tot slot wordt ingezet op de gelijkwaardige behandeling van mbo-, hbo- en wo-studenten. **(SDG 4 & SDG 8)**.

- Een consistente en duidelijke sturing in de rollen en bekostiging in het onderwijs met als doel de onderwijskwaliteit te verhogen. **(SDG 4)**.
- Digitale vaardigheden worden gestimuleerd door middel van verschillende initiatieven, waaronder de programma's Npuls, Digitaal Veilig Onderwijs, en het programma Digitaal Bekwaam (mbo) **(SDG 4)**.
- Het aantal wetenschappelijke publicaties per miljoen inwoners is min of meer constant gebleven. In andere EU-landen was er groei waardoor Nederland van de 6^e naar de 7^e plek zakt. Evenwel blijft de wetenschappelijke kwaliteit van het onderzoek in Nederland hoog. Dit concludeert Rathenau Instituut in de Balans van de Wetenschap 2024. Onderzoek en kennis van hoge kwaliteit zijn een centraal doel binnen OCW en veel van het beleid is hierop gericht. Belangrijk hierin zijn onder andere de eerste en tweede gelstroom voor de financiering van onderzoek (in competitie). Voor het bereiken van de SDG's zijn optimale wetenschappelijke prestaties van belang omdat die zorgen voor meer maatschappelijk impact van onderzoek en dus meer brede welvaart **(SDG 9)**.
- Een lerarenstrategie is opgesteld om het tekort aan leraren en schoolleiders tegen te gaan. Een greep uit deze strategie is de verlaging van de regeldruk en administratielast, de ontwikkeling van losse opleidingen binnen de pabo voor het jonge en oudere kind, de mogelijkheid tot zij-instroom en het project Nationale aanpak Professionalisering van Leraren **(SDG 4 & SDG 8)**.

Brede welvaart dimensie "later"

- Verschillende projecten, waaronder flexibilisering van het hoger onderwijs, het LLO Collectief en de LLO Katalysator, lopen om het "Leven Lang Ontwikkelen" te stimuleren. **(SDG 4)**.
- Het vertrouwen in de wetenschap geeft een indicatie van de mate waarin burgers ontvankelijk zijn voor wetenschappelijke inzichten. Het publiek vertrouwen is daarmee voorwaardelijk voor maatschappelijke impact en dus de creatie van brede welvaart. OCW voert samen met het veld divers beleid gericht op behoud van het vertrouwen in wetenschap. Daarbij kan gedacht worden aan wetenschapscommunicatie maar ook aan beleid gericht academische vrijheid en wetenschappelijke integriteit **(SDG 9)**.

Emancipatie

Brede welvaart dimensie "hier en nu"

- Een gelijkwaardige positie van vrouwen en lhbtq+ personen in de samenleving is van groot belang. Het emancipatiebeleid van OCW draagt daar op verschillende gebieden aan bij. Gelijke vertegenwoordiging en representatie dragen bij aan een gelijke machtsverdeling en een goed functionerende democratie. Bovendien zorgt (gender)diversiteit in de politiek en in de top van maatschappelijke organisaties en bedrijven ervoor dat de samenleving zich kan herkennen in de mensen in besluitvormende functies. Daarom ondersteunt OCW bijvoorbeeld de alliantie Politica. Politica zet zich als alliantie in voor meer politieke participatie van vrouwen in al hun diversiteit. Ook financiert OCW, voor de uitvoering van de Topvrouwenwet, de Sociaal-Economische Raad die bedrijven ondersteunt in verbeteren van en het rapporteren over gendergelijkheid in topposities **(SDG 5)**.
- OCW werkt aan het verbeteren van sociale veiligheid in het funderend onderwijs, het mbo en hoger onderwijs met onder andere de versterking van de zorgplicht, het klachtenstelsel en een uitbreiding van de meld-, overleg-, en aangifteplicht voor zedenmisdrijven. Ook Het Nationaal Actieprogramma Aanpak seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld heeft hier, zowel in als buiten het onderwijs, aandacht voor **(SDG 16)**.

Brede welvaart dimensie “later”

- Een gelijke positie van vrouwen en mannen op de arbeidsmarkt wordt gestimuleerd door onder andere de financiering van de alliantie Financieel Sterk door Werk en het onderzoeksprogramma Economische veerkracht van vrouwen NWO (**SDG 5**).
- Lhbtqi+ leerlingen worden vaker gepest en scoren slechter op mentaal welzijn. OCW zet zich in voor acceptatie, veiligheid en gelijke behandeling door een veilig klimaat voor scholieren te creëren. Nederland voert daarbij een actief emancipatie- en antidiscriminatiebeleid (**SGD 5 & SDG 10**).

Cultuur en media

Brede welvaart dimensie “hier en nu”

- In samenwerking met het Rijk, de provincies en gemeenten (VNG) is de brede aanpak van cultuurbeoefening verder verankerd in de Bestuurlijke Afspraken Cultuurbeoefening 2025-2028. Hiermee wordt gewerkt aan een sterk en toegankelijk cultureel ecosysteem waarin de cultuurbeoefenaar centraal staat. Samen met andere overheden wordt gewerkt aan een brede aanpak van cultuurbeoefening door de infrastructuur te vereenvoudigen en versterken (**SDG 11**).
- Het waarborgen van toegang tot onafhankelijke nieuwsvoorziening blijft prioriteit. Om journalisten te beschermen, blijft het kabinet investeren in PersVeilig, gezien aanhoudende dreigingen (**SDG 16**).